

Jerzy Grzegorz Książewicz

[nauczyciel](#)

[jezuita](#), [pisarz](#), [tłumacz](#), [uczeń](#), [autor reform edukacyjnych](#)

Ur. 9.1.1737,

Zm. 0.0.1804, Wilno

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Nauki średnie, do retoryki włącznie, odebrał u [jezuitów](#), do których wstąpił 30 września 1754 roku. W latach 1756-1757 w [kolegium](#) w [Słucku](#) i w [Wilnie](#) kształcił się na nauczyciela [retoryki](#). Następnie został przeniesiony do prowincji mazowieckiej. W latach 1759-1760 studiował [filozofię](#) i [teologię](#) u [jezuitów](#) w [Warszawie](#) oraz w latach 1760-1763 [matematykę](#) u Stefana Łuskiny. Równocześnie uczył się języków [niemieckiego](#) i [francuskiego](#).

Etapy kariery dot. edukacji

W latach 1758-1760 był nauczycielem [łaciny](#) w [kolegium jezuickim](#) w [Warszawie](#), a w latach 1763-1764 [retoryki](#), [poetyki](#), [historii](#) i [francuskiego](#) w [kolegium słuckim](#), w latach 1764-1766 - [geometrii](#) i [mechaniki](#), [architektury](#) cywilnej i [niemieckiego](#) w [Collegium Nobilium](#) w [Warszawie](#). Pełnił też tam funkcję [prefekta](#) oraz [wicedyrektora](#) biblioteki. W latach 1766-1768 nauczał [matematyki](#) w [kolegium jezuickim](#).

W 1769 roku został wyświęcony. Podzielał polądy [Woltera](#), co budziło niechęć [jezuitów](#) i zapewne było jedną z przyczyn wystąpienia przez niego z [zakonu](#) w 1770 roku. Następnie pozostawał pod opieką biskupa wileńskiego Ignacego Massalskiego, który zatrudnił go jako mierniczego w swoich bibliotekach. To spowodowało, że używał tytułu "matematyka jw. biskupa wileńskiego".

Interesował się [matematyką](#), [filozofią](#), znał francuski, niemiecki, włoski i rosyjski, chciał kontynuować studia, gdyby znalazł wpływowego protektora.

Był doradcą Massalskiego w sprawach naukowych, [towarzyszył](#) mu w zagranicznych podróżach ([Francja](#), [Niemcy](#)).

Massalski wprowadził go w prace [Komisji Edukacji Narodowej](#), w 1775 roku został członkiem [Towarzystwa do Książ Elementarnych](#). Uznawał, że z programów szkolnych powinna zniknąć metafizyka i logika, atakował nietolerację, zabobon i dewocję. Według niego moralność miała się opierać na ewangelicznej etyce. Zabierał głos w sprawach nauk rolniczych, propagując nauczanie praktycznego rolnictwa i wprowadzenie weterynarii do szkół średnich. Nadesłał prospekt [podręcznika](#) do [matematyki](#) na konkurs [Towarzystwa do Książ Elementarny](#), ale nie został przyjęty.

W 1777 roku wycofał się z prac [Towarzystwa](#) z uwagi na usunięcie się Massalskiego z prezesury [Komisji Edukacji Narodowej](#).

Jego dzieła obejmują wiele dziedzin, zwłaszcza z zakresu historii i rolnictwa. Z polecenia Massalskiego dokonał tłumaczenia francuskiego dzieła Puisieuca i wydał w Wilnie "Kalendarz rolniczy i gospodarski" R. Bradleya w 1770 roku. Był on używany jakko [podręcznik rolnictwa](#) w kilku szkołach [Komisji Edukacji Narodowej](#). Przetłumaczył historyczne dzieło J. Lacombe'a "Historia odmian zaszłych w państwie rosyjskim", które wraz z pismami [Karola Wyrwicza](#) została wydana przez [Franciszka Bohomolca](#) w 1766 roku.

Tworzył wiersze i kazania. Pracy naukowej i translatorskiej nie zaprzestał nawet po upadku Rzeczypospolitej.

Fakty z życia osobistego

Żył w [XVIII-XIX wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Kasper Niesiecki, *Herbarz Polski*, t. 5, wyd. J.N. Bobrowicz, Lipsk, 1840.

Przedmiotowa

1. J. Poplatek, *Komisja Edukacji Narodowej : udział byłych jezuitów w pracach Komisji Edukacji Narodowej*, Kraków, 1974.
2. Z. Kosiek, *Kniażewicz Jerzy*, *Polski Słownik Biograficzny*, t. 13, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1967-1968.